

INSO

1976

**1st.Revision
Jul. 2013**

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۹۷۶

تجدید نظر اول

۱۳۹۲ تیر

آذرسنجهای اپتیکی
از نوع رشته‌های محو شونده

Visual disappearing filament Pyrometers

ICS :17.180.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک مادهٔ ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسهٔ استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۳۵۸۳۸ مورخ ۲۰۶/۳۵۸۳۸ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانهٔ صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیر دولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیتهٔ ملی مرتبط با آن رشتہ طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیتهٔ ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیتهٔ ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاهای کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

**کمیسیون فنی تدوین استاندارد
«اعداد ترجیحی - سری اعداد ترجیحی»
(تجدید نظر دوم)**

سمت و / یا نمایندگی

سازمان ملی استاندارد ایران

رئیس :

بری ، مقصود
(لیسانس فیزیک)

دبیر :

آزمایشگاه کالیبراسیون پایش ابزار برتر

مهدى زاده صفار ، سعید
(لیسانس مهندسی شیمی)

اعضاء : (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

کارشناس استاندارد

اسماعیلی شاندیز ، احمد
(لیسانس کشاورزی)

تجهیزات خلبانی پردیس

دارابی محبوب ، محمد جواد
(فوق لیسانس هواشناسی)

اداره کل استاندارد استان هرمزگان

زارع زاده ، مجید
(فوق لیسانس فیزیک)

اداره کل استاندارد استان خراسان رضوی

فاطمی ، فرامرز
(لیسانس علوم تغذیه)

سازمان ملی استاندارد ایران

فلاح، عباس
(فوق لیسانس زمین شناسی)

اداره کل استاندارد استان خراسان رضوی

قلاسی مود، فرحناز
(فوق لیسانس تغذیه)

انجمن دارندگان نشان استاندارد خراسان
رضوی

علوی نژاد ، هاله
(لیسانس صنایع غذایی)

آزمایشگاه کالیبراسیون پایش ابزار برتر

کعبی ، مریم
(لیسانس فیزیک)

آزمایشگاه کالیبراسیون بویا سنجش

کرفی ، مرتضی
(لیسانس فیزیک)

شرکت نیما پژوهش

مقیمی ، مجید
(فوق لیسانس شیمی)

آزمایشگاه کاوان

مصطفی زاده ، سید حجت
(فوق لیسانس مهندسی سازه)

سازمان انرژی اتمی ایران

مهدی زاده صفار، حمید
(فوق لیسانس فیزیک)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
۵	پیش گفتار
۱	هدف و دامنه کاربرد
۱	مراجع الزامی
۲	تعاریف و اصطلاحات
۲	ویژگی ها
۵	کالیبره کردن آذرسنچ ها
۸	نظارت عالیه اندازه شناسی

پیش گفتار

استاندارد "آذرسنج های اپتیکی از نوع رشته های محو شونده" نخستین بار در سال ۱۳۳۶ تدوین شد . این استاندارد براساس پیشنهادهای رسیده و بررسی و تایید کمیسیون های مربوطه برای دومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت و در دویست و نهمین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد اندازه شناسی ، اوزان و مقیاسها مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۰۱ مورد تصویب قرار گرفت. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران ، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می شود . برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع ، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود ، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت . بنابراین باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران به شماره ۱۹۷۶: سال ۱۳۷۱ می شود.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

OIML R 18 : 1985 , Visual disappearing filament pyrometers .

آذرسنج های اپتیکی از نوع رشته های محو شونده

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین الزامات فنی برای آذرسنج ها و ریز^۱ آذرسنج های اپتیکی چشمی به منظور اندازه گیری دمای تابش^۲ اجسام در بخش های مرئی و مادون قرمز طیف ، براساس محو شدن رشته می باشد.

همچنین تمام آذرسنج ها با طول موج موثر یکسان باید اندازه یکسانی را اعم از اینکه جسم تابنده کاملا سیاه باشد یا نباشد (در محدوده خطاهای قابل قبول) نشان دهند.

این آذرسنج ها باید در محدوده دمایی از $400 - 6000$ درجه سلسیوس با دقت های مشخص شده در این استاندارد کالیبره و صحه گذاری شده باشند.

همچنین در صورتی که شرایط فیزیکی مناسب باشد این استاندارد برای آذرسنج های visual grey wedgege نیز بکار می رود.

یادآوری – دماهای بخش مادون قرمز طیف توسط آذرسنج هایی اندازه گیری می شود که بخش چشمی ترکیبی برای تبدیل به تصویر دارند.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد به آنها ارجاع داده شده است . بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود .

در مورد مراجع دارای تاریخ چاپ و / یا تجدید نظر ، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی این مدارک مورد نظر نیست. معهذا بهتر است کاربران ذینفع این استاندارد ، امکان کاربرد آخرین اصلاحیه ها و تجدید نظرهای مدارک الزامی زیر را مورد بررسی قرار دهند . در مورد مراجع بدون تاریخ چاپ و/یا تجدید نظر ، آخرین چاپ و/یا تجدید نظر آن مدارک الزامی ارجاع داده شده مورد نظر است .

این استاندارد جایگزین استاندارد ملی ایران به شماره ۱۹۷۶: سال .... می شود.

---

۱ - از این پس در این استاندارد در تمامی بخش ها واژه آذرسنج بکار می رود به جز در مواردی که نیاز به ایجاد تفاوت باشد.

2 - Radiance temperature

۳ تعاریف و اصطلاحات

در این استاندارد علاوه بر اصطلاحات و تعاریف مندرج در استاندارد ملی ۴۷۲۳، تعاریف و اصطلاحات زیر به

کار می‌رود :

۱-۳

یکاهای اندازه گیری

۱-۱-۳

آذرسنج ها باید براساس مقیاس بین المللی عملی دما مدرج شوند.

دما باید برحسب یکاهای زیر بیان شود:

- درجه سلسیوس که با علامت اختصاری $^{\circ}\text{C}$ نشان داده می‌شود.

- درجه کلوین که با علامت اختصاری K نشان داده می‌شود.

و همچنین t یا T که بر حسب تقدم بکار گرفته می‌شود.

۲-۱-۳

ساختن آذرسنج های بدون درجه بندی برای خواندن مستقیم دما مجاز است. به شرط آنکه رابطه بین دما و شدت جریان در لامپ آذرسنج معلوم باشد.

۴ ویژگی ها

۱-۴ ویژگی های فنی

۱-۱-۴ آذرسنج های اپتیکی باید مجهز به وسایل زیر باشند:

- وسایل اپتیکی لازم برای دیدن: چشمی، شیء و ...

- یک لامپ آذرسنجی همراه با دستگاه تغذیه الکتریکی قابل تغییر که بتواند جریان عبوری از لامپ را تنظیم و اندازه گیری نماید. ضرورتی ندارد که دستگاه تغذیه الکتریکی و وسایل تنظیم کننده و اندازه گیری از بخش های همراه آذرسنج باشد.

- وسیله جذب برای کاهش شدت تابش ظاهری اجسام مورد آزمایش که دمای آنها از ۱۴۰۰ درجه سلسیوس یا ۱۲۲۵ درجه سیلسیوس تجاوز می‌نماید.

- همچنین یک صافی قرمز برای آذرسنج هایی که در طیف های مرئی بکار می‌روند و یا یک مبدل تصویر مادون قرمز به همراه صافی برای آذرسنج هایی که در قسمت های مادون قرمز طیف بکار می‌روند یا هر دو.

۲-۱-۴ طول موج موثر برای صافی قرمز در آذرسنجهای اپتیکی باید برابر (0.01 ± 0.005) میکرومتر باشد.

۳-۱-۴ علاوه بر صافی قرمز می‌توان از صافی‌های انتخابی دیگر که طول موج موثر شناخته شده دارند، استفاده کرد.

۴-۱-۴ طول موج موثر در آذرسنجهایی که با یک مبدل تصویری مادون قرمز ترکیبی هستند باید (0.01 ± 0.005) میکرومتر باشد.

یادآوری - می‌توان از آذرسنجهایی با مقادیر دیگری از طول موج‌های موثر شناخته شده استفاده نمود.

۵-۱-۴ وسایل جذب استفاده شده در آذرسنجهایی با یک طول موج موثر طبق بند ۲-۱-۴ باید به گونه‌ای باشد که مقدار جذب آذرسنجهایی (یعنی A) آن در محدوده $10^6 \times 10^5 \pm 10^6$ باشد.

۶-۱-۴ ریز آذرسنجهایی دما برای اجسام با ابعاد ۱۰۰ میکرومتر و کمتر از آن را داشته باشند^۲

۷-۱-۴ رشته‌های لامپ‌های آذرسنجهایی اپتیکی باید به گونه‌ای ساخته شوند که بدون خطا بتوان ناحیه ای را که مورد استفاده قرار می‌گیرد، تعیین نمود. چنانچه رشته مستقیم باشد، قسمتی از رشته که مورد استفاده قرار می‌گیرد باید به طور وضوح مشخص گردد.

۸-۱-۴ ابزار خواندن آذرسنجهایی ممکن است دارای یک و یا چند ردیف درجه بندی باشد.

۹-۱-۴ بر روی درجه بندی باید علامت اختصاری یکایی که مورد استفاده قرار می‌گیرد (K_C) و حدود دامنه اندازه گیری نوشته شود.

۱ - مقدار ثابت جذب آذرسنجهایی (A) بنا به تعریف جواب دستگاه دو معادله زیر بدست می‌آید.

$$A = \frac{1}{T_0} - \frac{1}{T} \quad \text{and} \quad \int_0^\infty \lambda^{-\frac{C_2}{\lambda T}} e^{-\frac{C_2}{\lambda T}} T' \lambda \tau \lambda Y \lambda d\lambda = \int_0^\infty \lambda^{-\frac{C_2}{\lambda T_0}} e^{-\frac{C_2}{\lambda T_0}} T \lambda \tau \lambda Y \lambda d\lambda$$

دماهی تابشی واقعی جسم : T_0

دماهی تابشی ظاهری جسم : T

انتقال فیلتر قرمز : $\tau \lambda$

انتقال وسایل جذب : $T' \lambda$

بازده شبرنگ طیفی : $Y \lambda$

طول موج : λ

ثابت تابشی دوم : C_2

dimension of the objects - ۲ یعنی کمینه ابعاد خطی مشخص مانند عرض یک نوار قطر یک دایره یا قطر کوچک یک بیضی و غیره.

۱۰-۱-۴ یک آذرسنج در آن واحد نباید چند ردیف درجه بندی داشته باشد به گونه ای که بعضی از آنها بر حسب درجه سیلیسیوس و بعضی دیگر بر حسب کلوین درجه بندی شده باشند.

۱۱-۱-۴ ممکن است ابزار تعیین شده یک میزان دمای صحیح برای ماده داده شده داشته باشد این ابزار باید از ابزارهای دیگر اندازه گیری دمای تابش توسط اختلاف در شکل یا رنگ یا گذاشت نشانه یا علامتی بر روی آن قابل تفاوت باشد.

۲-۴ ویژگی های اندازه شناسی

۱-۲-۴ آذرسنج هایی از نظر درستی کار به دو دسته تقسیم می شوند. درستی عادی و درستی زیاد:

۲-۲-۴ کیفیت های اندازه شناسی آذرسنج ها به وسیله خصوصیات زیر مشخص می گردد:

- خطای اریبی^۱

- خطای تکرار پذیری^۲

۳-۲-۴ خطای اریبی و خطای تکرار پذیری برای آذرسنج های در حال کار نباید از مقدار رواداری داده شده در جدول یک تجاوز کند.

یادآوری - وسائل اندازه گیری الکتریکی در شرایط کار عادی خودشان و در دمای محیط (20 ± 5) درجه سلسیوس قرار دارند.

۱ - خطای اریبی براساس اختلاف بین ۵ اندازه گیری از یک دمای تابش محاسبه می شود و مقدار صحیح قراردادی این دمای تابش است.

۲ - خطای تکرار پذیری بیانگر اختلاف بین بیشترین و کمترین تابش معین دستگاه در یک سری ۵ تابی اندازه گیری از همان دما در همان دستگاه و توسط یک آزمون گر می باشد.

جدول ۱- بیشنه قابل قبول خطای اریبی و تکرار پذیری

مرتبه درستی	حدود اندازه گیری دما بر حسب درجه سلسیوس ^۱	بیشینه قابل قبول خطای اریبی	بیشینه قابل قبول خطای تکرار پذیری
بر حسب درصد حد بالایی دامنه اندازه گیری			
درستی عادی	۴۰۰-۸۰۰	±۱/۵	۱
	۸۰۰-۱۴۰۰	±۱/۵	۱
	۱۴۰۰-۲۰۰۰	±۱/۵	۱
	۲۰۰۰-۳۲۰۰	±۲/۵	۲
	۳۲۰۰-۶۰۰۰	±۴/۰	۳
	۴۰۰-۸۰۰	±۱/۵	۰/۵
	۸۰۰-۱۴۰۰	±۰/۶	۰/۲۵
	۱۴۰۰-۲۰۰۰	±۰/۶	۰/۲۵
	۲۰۰۰-۳۲۰۰	±۱/۲	۰/۵
	۳۲۰۰-۶۰۰۰	±۲/۰	۱/۰
۱ - حد ۱۴۰۰ درجه سلسیوس ممکن است بین ۱۲۲۵ و ۱۴۰۰ درجه سلسیوس جابجا شود.			

۴-۲-۴ خطاهای اریبی و خطاهای تکرار پذیری مندرج در جدول یک که مربوط به مجموعه آذرسنجد است شامل وسایل اندازه گیری الکتریکی نیز می گردد که برای کاهش خطا این وسایل باید در شرایط (۲۰ ± ۵ درجه سلسیوس و رطوبت ۶۵ ± ۱۵ ٪) دور نمودن هر مغناطیسی در شرایط آزمایش باشد.

۴-۳-۴ تغییری که در خواندن دما به سبب تغییر دمای محیط حاصل می شود بین حد دمای عادی کار از (۰ ± ۴۰ درجه سلسیوس نباید به ازاء هر 10 درجه سلسیوس تغییر بیشتر قدر مطلق رواداری پایه باشد.

۴-۴ ساختن آذرسنجهایی که حد پایین اندازه گیری آنها 700 درجه سلسیوس(یا 650 درجه سلسیوس) باشد مجاز است به شرط اینکه خطای اریبی بین دمای 700 تا 800 درجه سلسیوس (یا 650 تا 800 درجه سلسیوس) از 150 درصد خطای اریبی که برای 800 درجه سلسیوس تا 1400 درجه سلسیوس معین شده است تجاوز ننماید.

۴-۵ زمانی که دمای اندازه گیری اجسام خیلی کوچک که به وسیله میکرو آذرسنجد انجام می گیرد پایین باشد، خطای نباید از نیمی از مقدار خطای اریبی قابل قبول تجاوز ننماید.

۵ کالیبره کردن آذرسنج ها

۱-۵ روش

۱-۵ کالیبره کردن دماهای پایین "t₀" بین ۲۰۰۰ - ۶۵۰ درجه سیلسیوس باید به ضریب مقایسه با یک دستگاه استاندارد مانند لامپ دماسنجد استاندارد به آذرسنج استاندارد انجام پذیرد.

۲-۵ خطای اربیبی دستگاه استاندارد نباید از مقادیر زیر تجاوز نماید:

جدول شماره ۲ - بیشنه خطای قابل قبول در یک وسیله استاندارد

بیشینه خطاهای قابل قبول در یک وسیله استاندارد (درجه سلسیوس)		حدود اندازه گیری دما بر حسب
برای آذرسنج های با درستی معمولی		درجه سلسیوس
±۸/۰	±۵/۰	۶۵۰-۸۰۰
±۴/۰	±۲/۵	۸۰۰-۱۴۰۰
±۶/۰	±۴/۰	۱۴۰۰-۲۰۰۰

۳-۵ کالیبره کردن دماهای بالاتر از ۲۰۰۰ درجه سیلسیوس (t) با محاسبه انجام می گیرد و این محاسبه از مراحل زیر استفاده می شود .

- کالیبره کردن مستقیم دماهای پایین (t₀) که در بالا بیان شد .

- مقدار ثابت جذب آذرسنج "A" مربوط به وسیله جذب

- در صورت لزوم یک جمله Δt ناشی از اختلاف بین معادلات وین و پلانت در دماهای بالا و با به کار

بردن فرمول

$$\frac{1}{273 + t + \Delta t} = \frac{1}{273 + t_0} - A$$

می توان مقدار دمای تابش t را بر حسب تابعی از دمای تابش (t₀) حساب کرد .

یادآوری - اندازه دمای تابش "t" به وسیله یک خط در روی درجه بندی مخصوص دماهای بالا و دمای تابش (t₀) نیز به وسیله یک خط متناظر با آن در روی درجه بندی مخصوص دماهای پایین مشخص می شود.

۱-۲-۵ مقدار ثابت جذب آذرسنجدی A به وسیله اندازه گیری دمای تابش ظاهری t_0 ^۱ یک استاندارد که دمای تابش واقعی (t) آن معلوم است؛ با به کار بردن فرمول زیر تعیین می گردد:
با محاسبه انجام می گیرد و این محاسبه از مراحل زیر استفاده می شود.

$$\frac{1}{273+t_0} - \frac{1}{273+t} = A$$

۲-۲-۵ مقادیر جملات Δt در جدول ۳ داده شده است، این مقادیر برای تمام آذرسنجهای اپتیکی با صافی قرمز که طول موج موثر آنها در این استاندارد در بند ۴-۱-۴ تعیین گردیده است یکسان می باشد.

جدول شماره ۳-مقادیر Δt بر حسب دما

دما (درجه سلسیوس) Δt	دما (درجه سلسیوس)	دما (درجه سلسیوس) Δt	دما (درجه سلسیوس)
+۱۵	۴۸۰۰	۰	۳۲۰۰
+۲۰	۵۰۰۰	۰	۳۴۰۰
+۲۵	۵۲۰۰	+۵	۳۶۰۰
+۳۰	۵۴۰۰	+۵	۳۸۰۰
+۳۵	۵۶۰۰	+۵	۴۰۰۰
+۴۵	۵۸۰۰	+۵	۴۲۰۰
+۵۵	۶۰۰۰	+۱۰	۴۴۰۰
		+۱۰	۴۶۰۰

۳-۵ آذرسنجهایی که برای اجسام مادون قرمز طیف که برای رنج های بالای بین ۸۰۰ - ۴۰۰ درجه سلسیوس بکار می روند باید توسط یک دستگاه مرجع کالیبره شوند به عنوان مثال یک جسم تیره یا یک لامپ ترمومتریک استاندارد که صافی اصلاح کننده دارد^۲ همچنین این لامپ ترمومتریک استاندارد با صافی اصلاح کننده نیز باید در یک طول موج موثر مشخص شده در در بند ۴-۱-۴ کالیبره گردد.

۴-۳-۵ خطا در دما توسط جسم تیره یا لامپ استاندارد ترمومتریک با صافی اصلاح کننده نباید از یک سوم بیشینه مجاز خطا پایه برای آذرسنجد در اندازه های داده شده در این استاندارد تجاوز نماید.

۱ - دمای ظاهری تابش (t_0) یک جسم ، در دمای واقعی تابش (t) دمایی از جسم است که وقتی از میان یک آذرسنجد، بدون اینکه یک وسیله جذبی حد واسط وجود داشته باشد می گذرد، تابشی معادل تابش زمانی که همان آذر سنجد با وجود یک وسیله جذبی حد واسط مشاهده می شود را دارا باشد.
۲ - صافی اصلاح کننده ، کیفیت دمای تابش و رنگ دمای منبع را تضمین می کند.

۲-۳-۵ صافی اصلاح کننده ممکن است به عنوان مثال یک تغییر (با یک انحراف ۰٪) مطابق با مقادیر مشخص شده در جدول زیر داشته باشد .

جدول ۴- انحراف صافی اصلاح کننده

۰/۸	۰/۸۵	۰/۹	۰/۹۵	۱/۰	۱/۰۵	۱/۱	۱/۱۵	۱/۲	۱/۲۵	۱/۳	$\lambda(\mu\text{m})$
۱۳	۱۵	۱۹	۲۳	۲۷	۳۲	۳۷	۴۲	۴۷	۵۳	۶۰	۷%

۴-۵ کالیبره کردن آذرسنچ باید شامل بازدید پایداری لامپ های آذرسنچ ها برای مدت زمان طولانی نیز باشد تا اطمینان حاصل شود که رواداری های (بیشینه خطای مجاز) بین دو بررسی از آنچه که در جدول ۱ داده شده است تجاوز ننماید.

۶ نظارت عالیه اندازه گیری

۶-۱ کنترل های اندازه شناسی

موقعی که در کشوری ، مطابق قوانین داخلی اندازه شناسی در مورد آذرسنچ های اپتیکی انجام می شود ، این کنترل ها طبق قوانین داخلی کشور شامل تمامی یا قسمتی از موارد زیر می گردد:

۶-۱-۱ تایید نمونه

۶-۱-۱-۱ هر مدل آذرسنچ از هر سازنده باید مطابق نمونه تاییدی ساخته شود.

۶-۱-۱-۲ بدون اجازه ویژه ، هیچ گونه تغییری در نمونه تایید شده جایز نیست .

۶-۱-۲ تصدیق اولیه

آزمون های مربوط به تصدیق نخستین باید در مورد آذرسنچ های نو ، تعمیر شده و یا آذرسنچ هایی که مجددا تنظیم شده اند ، انجام پذیرد.

۶-۱-۳ تصدیق دوره ای

در تصدیق های بعدی باید محقق شود که آیا به طور کلی آذرسنچ های در حال کار به کیفیت های مربوط به اندازه شناسی مربوط می شوند یا خیر .

۴-۱-۶ روش های بازدید

روش های بازدید و اعتبار آنها به وسیله آیین نامه تعیین شده در کشور تعیین می گردد.

۲-۶ کالیبراسیون و تصدیق

۱-۲-۶ کالیبره کردن آذرسنجد های اپتیکی و تصدیق آنها باید کاملاً مطابق دستورات داده شده در این استاندارد انجام پذیرد.

۲-۲-۶ تمام وسایل استاندارد (مانند لامپ های دماسنجدی استاندارد و یا آذرسنجد های استاندارد) که آذرسنجد های معمولی به کمک آنها کالیبره و تصدیق می شود ، باید دست کم هر دو سال یک بار مورد بررسی قرار گیرد .

۳-۲-۶ برای اطمینان از یکنواخت بودن اندازه گیریهای دمای زیاد ، باید لامپ های دماسنجدی استاندارد متعدد و یا آذرسنجد های استاندارد متعدد با یکدیگر به صورت منظم مقایسه شود این مقایسه ها هر پنج سال یک بار انجام می گیرد .

۳-۶ نشان و گواهی نامه تصدیق

ابزاری که با موفقیت تصدیق شده اند باید نشان تصدیق دریافت کرده و یا دارای گواهی نامه شوند .